

MARTIN BAKKER EN FRANK VAN EMPEL

Samenvatting Proefschrift (in wording) “Allemaal Winnen”

Het proefschrift “Allemaal winnen” heeft betrekking op de Nederlandse provincie Noord-Brabant, een regio die sinds 1997 werkt aan duurzame ontwikkeling. De studie geeft antwoord op de volgende vraag: hoe kan een regionale overheid effectief bijdragen aan een duurzame ontwikkeling?

De analyse begint door het maken van een onderscheid tussen de context, de concepten en de content. De context is dat wij in een samenleving geraakt zijn die zichzelf aan het vernietigen (destructie) is. Veranderen, anders denken en anders doen zijn noodzakelijk. Van destructie moeten wij naar deconstructie en uiteindelijk constructie zien te geraken.

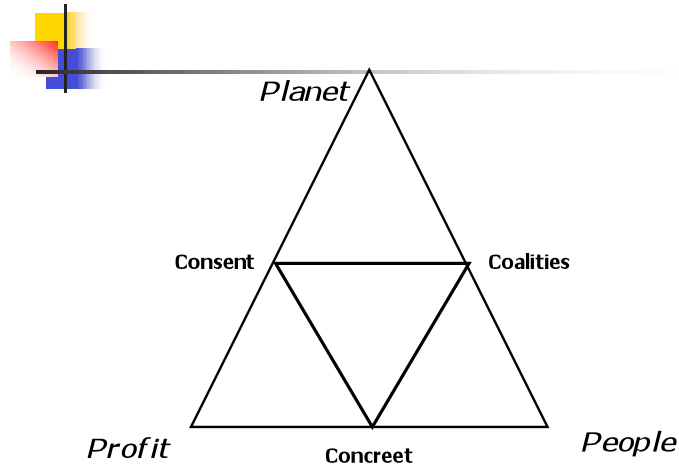
Matrix 1. Drie fasen in onze samenleving met drie factoren waardoor wij in een bepaald stadium, bijvoorbeeld destructie, kunnen geraken

	destructie	deconstructie	constructie
gedrag			
systemen			
besluitvorming			

De ontwikkelingsfasen “deconstructie” en ‘constructie’ strekken zich uit over langere tijdsperiodes. Ze worden vaak in gang gezet door koplopers, de zogenaamde *early innovators*. Vanuit deze marge zullen bij succes steeds meer gevestigde partijen (de hoofdstroom) aansluiten en wordt op een bepaald moment het punt (*tipping point*) bereikt waarop een omslag plaatsvindt. De matrix geeft richting. Ondernemingen, overheden, consumenten en burgers kunnen zelf kiezen waar ze de accenten leggen en concepten combineren tot een mengsel dat krachtig genoeg is om de transformatie van destructie naar deconstructie en (van daaruit) naar constructie te maken. Concepten, zoals biomimicry, industriële ecologie, C2C kunnen daarbij zeer behulpzaam zijn. Zij kunnen inspireren, maken urgente maatschappelijke vraagstukken “hanteerbaar” en kunnen verbinden.

De content; de praktijkervaringen in de Provincie Noord-Brabant laten zien dat anders denken mogelijk is. Om dit succesvol en effectief te laten zijn stellen wij voor dat (1) bestuurders door informeren en consulteren de urgentie / feiten delen en de regionale opgave bepalen. Vervolgens worden casussen gezocht waar vanuit een integrale benadering, concreet met belanghebbenden aan oplossingen gewerkt wordt . In figuur 1 staat dit laatste weergegeven.

Figuur 1: Het concept van de drie P's: *people, profit, planet* met in het hart van de driehoek in een kleinere driehoek de wijze van uitvoering d.m.v een concreet probleem, consent en coalities

Enkele eindconclusies van het proefschrift

1. Vroeger nam steevast de overheid het voortouw als het ging om innovatieve oplossingen voor milieuproblemen, nu moeten een ieder zich inzetten. We zijn met z'n allen verantwoordelijk voor de zorg voor onze omgeving (het milieu). Dat sluit ook aan bij onze besluitvormingscultuur. Wij zijn gewend om: met elkaar om de tafel te gaan zitten, naar elkaar te luisteren en te zoeken naar gezamenlijk te dragen besluiten (het 'Poldermodel'). Deze keer zijn de problemen echter te groot, te complex en te veel verweven met ons eigen handelen, onze productie- en consumptiepatronen om in 'het Praathuis'¹ (Sociaal Economische Raad, Stichting van de Arbeid) op te lossen.
2. De aard van de problematiek eist: inzet van 'oude' technologie, ontwikkeling van 'nieuwe' technologie, andere mentale modellen, nieuwe manieren van denken, besluiten en handelen, inzet van de kennis, kunde en middelen van zowel overheden als *civil society*. Waarbij milieufactoren en leefbaarheidvraagstukken een net zo gelijkwaardige positie krijgen in de besluitvorming krijgen als de economie.
3. Provinciaal beleid gericht op duurzame ontwikkeling bij een bepaald initiatief is effectief indien
 - a. de provincie het proces faciliteert en regisseert;
 - b. er concrete maatschappelijke thema's gekozen worden;
 - c. alle belanghebbenden direct betrokken zijn;
 - d. er experts ingeschakeld worden die kennis inbrengen en weten te inspireren;
 - e. er een procesmethode gekozen wordt die consent, creativiteit en innovatievermogen weet te generen en die toewerkt naar concrete resultaten binnen een zekere tijdsperiode.
4. Provinciaal beleid gericht op het opschalen van resultaten is mogelijk effectief indien:

¹ Het Praathuis is het buurthuis in de poppenserie de Fabeltjeskrant. De uitdrukking werd geksterend ook gebruikt voor het overleg van werkgevers, werknemers en Kroonleden in de SER.

- a. koploperprojecten reeds tijdens de looptijd ervaringen, kennis en resultaten uitdragen aan andere initiatieven. Dit alles op basis van onvoorwaardelijke kennisdeling.
 - b. men aansluiting zoekt bij andere koploperprojecten;
 - c. er een netwerk wordt opgezet met een actieve informatie uitwisseling.
5. Zelforganisatie is van belang om kennis te generen, innovatiekracht ontwikkelen en om creativiteit in te kunnen brengen.
- a. In de eigen provinciale organisatie is het van belang dat ambtenaren afkomstig uit diverse diensten de ruimte / vertrouwen krijgen om de vernieuwing te zoeken.
 - b. Voor de mensen uit de diverse betrokken organisatie is het belang dat zij vanuit hun eigen management voldoende ruimte / vertrouwen krijgen om vernieuwing te zoeken.